

Informácia o plnení Konceptie starostlivosti o tradičnú ľudovú kultúru Košického samosprávneho kraja na obdobie 2008 – 2015 za obdobie jedného roka

1. Úvod a prezentácia konceptie

V úvode je potrebné konštatovať, že schválená koncepcia je obsiahlym materiálom s prierezovým charakterom a preto jej napĺňanie závisí od miery identifikácie sa s jej zámermi a úlohami nielen u inštitúcií v zriaďovateľskej pôsobnosti Košického samosprávneho kraja, ale aj iných subjektov pôsobiach v danej oblasti od úrovne dobrovoľných aktérov až po štátne orgány - hlavne ministerstvo kultúry a školstva. Preto považujeme za potrebné, aby sme naše zábery v tejto oblasti dôrazne a systematicky prezentovali, čo sa uskutočňuje priebežne najrozličnejšími formami. Za hlavný nástroj považujeme informačné kanály KSK a to web stránku, kde pravidelne informujeme o podujatiach nielen našich zariadení, ale v tejto oblasti aj pozoruhodných miestnych aktivitách. Ďalším zdrojom je magazín KSK, cez ktorý približujeme nielen aktivity, ale aj strednodobé zábery a ich napĺňanie. Konceptiu sme prezentovali aj na celoslovenskom workshope o osvetovej činnosti a na požiadanie poskytli jej účastníkom a na medzinárodnej konferencii Dialógy 2009 v Sátoráljaújhely. Kalendár podujatí z tejto oblasti je súčasťou prezentačného kalendára KSK a v súčasnosti je v príprave ďalší kalendár na rok 2009, ktorý okrem podujatí bude mať aj vzdelávací charakter - bude zahŕňať aj zvykoslovie, remeselné techniky, tradičné recepty a databázu aktérov z vypracovanej štúdie stavu. Príslušné regionálne osvetové strediská majú na svojich stránkach zverejniť túto databázu a každoročne do konca januára ju aktualizovať. Vybrané podujatia z tejto oblasti budú zahrnuté do projektu Terra incognita, ktorý je súčasťou aktivít Košice - európske hlavné mesto kultúry 2013.

2. Hodnotenie plnenia prioritných úloh:

I napriek tomu, že 1 rok je pomerne krátka doba na to, aby sa prejavili priaznivé výsledky v analytickej časti v globále možno konštatovať, že všetky prioritné úlohy zaznamenali posun vpred a tie, ktoré boli časované na obdobie rokov 2008 a 2009 sa podarilo splniť. Podpora starostlivosti o autentickú ľudovú kultúru sa realizuje mnohorakými nástrojmi, pričom za hlavný posun vpred v tejto oblasti považujeme jej dôsledne rozpracovanie v plánoch výkonov jednotlivých zariadení a zvyšovanie kvality folklórnych slávností a festivalov ich postupnou prestavbou na festivaly rodinného typu a komplexných služieb.

1. Oblasť podávania projektov je závislá od aktuálnych grantových výziev.

Zatiaľ prioritné projekty podané neboli- čakáme na výzvu z ROP

- Je pripravená projektová dokumentácia na Dom tradičnej ľudovej kultúry Gemera, otázka Domu tradičnej ľudovej kultúry v Košiciach bude riešená po vyjasnení projektových zámerov s Ústredím ľudovej výroby v Bratislave a neziskovou organizáciou - tímom Košice - EHMK 2013, ktoré majú v návrhu podobný projekt. V súčasnosti navrhujeme riešiť túto úlohu finančne menej náročne, vytvorením Centra TLK pri transformácii Krajského osvetového strediska.
- Projekt „Jednotná koncepcia vzdelávania v oblasti TLK“ bol prevzatý do celoštátnej konceptie nakoľko túto problematiku je potrebné riešiť centrálnie
- Projekt Prezentácia TLK v zahraničí je v príprave

2. Rozšírenie organizačných štruktúr o vybrané folklórne kolektívy sa realizuje podľa harmonogramu s malým časovým posunom z dôvodu nedostatočného krytia v rozpočte - mimo návrhu v schválenej koncepcii vyvstala z rokovaní aj oprávnená požiadavka a potreba zriadenia Kultúrneho centra Abova, v dôsledku čoho sa posunul harmonogram
3. Na dobudovanie etnografických referátov múzeí KSK sa zatiaľ vytvorili len administratívne podmienky - zmeny zriaďovacích listín, úlohu však máme na zreteli a postupne budeme hľadať možnosti na jej finančné zabezpečenie
4. Oživenie činnosti regionálnych knižníc sa naštartovalo sériou podujatí v regiónoch a zriadením vzorového regionálneho oddelenia vo VKJB
5. Regionálna história je zapracovaná do plánov činnosti osvetových zariadení a má samostatnú tému v dramaturgickom pláne projekte Terra incognita, prostredníctvom ktorého sa bude vhodnými nástrojmi popularizovať.

Konkretizácia plnenia opatrení:

Opatrenia 4.4.1

4.4.1.1. zaradenie tradičnej ľudovej kultúry (ďalej len TLK) medzi priority PHSR KSK na roky 2008 – 2013

Termín: 2008-2013

Plnenie: odbor kultúry predloží návrh priorít kultúry vedeniu KSK k spracovaniu Plánu hospodárskeho a sociálneho rozvoja KSK na nasledujúce obdobie.

4.4.1.2. schválenie projektových zámerov:

Termín: 2008-2010

Plnenie: schválené v koncepcii

a) Koncepcia jednotnej výchovy a vzdelávania – úlohu prevzalo Ministerstvo kultúry SR, ktoré v súčinnosti s Ministerstvom školstva SR kreovalo k jej riešeniu medzirezortnú komisiu expertov. V súčasnosti komisia pripravuje návrh doplnenia učebných osnov pre základné školy a návrh nových absolventských okruhov pre stredné školy. Metodiku a návrhy expertov na tvorbu školských vzdelávacích programov bude posudzovať Štátny pedagogický ústav v Bratislave, aplikované budú v rámci realizácie školskej reformy. Odbor kultúry bude na realizácii opatrenia spolupracovať s novozriadeným Metodicko-pedagogickým centrom v Košiciach.

b) Zriadenie Domu tradičnej ľudovej kultúry KSK

Vzhľadom k neujasnenosti, kto má byť realizátorom tejto úlohy a viacerým snahám smerujúcim k vytvoreniu Domu TLK z iných zdrojov /zámeru Ústredia ľudovo-umeleckej tvorivosti Bratislava (ULUV) a projekt INTERFACE - Košice EHMK 2013/ a v dôsledku súčasnej finančnej situácie pripravujeme finančne menej náročný návrh na zriadenie Centra TLK k 1.1.2010 (miesto Domu TLK)- čo považujeme v súčasnej dobe pokiaľ sa nevyjasnia možnosti financovania za postačujúce. Naším zámerom je vytvoriť zatiaľ len Centrum TLK a začleniť ho do transformovanej organizačnej štruktúry Krajského osvetového strediska v Košiciach. Súbežne s tým riešime aj pracovný tím pre zabezpečenie projektu Košice EHMK 2013 – Terra incognita. Vychádzajúc z rozpočtových možností sa pri budovaní domov TLK budeme orientovať na ich prirodzené - vidiecke prostredie v regiónoch kraja.

c) Zriadenie Domu tradičnej ľudovej kultúry Gemera

Pre realizáciu úlohy je spracovaný investičný projekt rekonštrukcie budovy Gemerského osvetového strediska v Rožňave, ktorého súčasťou je Dom TLK Gemera. Využitie časti

budovy a dvora sú na predmetný účel optimálnym riešením. Vzhľadom k tomu, že sa jedná o pamiatkový objekt v zlom stavebno-technickom stave, realizáciou projektu zároveň zabezpečíme obnovu národnej kultúrnej pamiatky a jej využívanie bude adekvátne pamiatkovej a kultúrnej hodnote. Od marca 2009 na príprave projektu participuje aj Dom remesiel v Krásnohorskej Dlhej Lúke.

d) Prezentácia TLK KSK v cezhraničnej spolupráci a výmene kultúrnych hodnôt so zahraničím

Termín: 2008-2010

Plnenie: V súčasnosti pripravujeme analytickú časť Konceptie prezentácie TLK v zahraničí, ktorú plánujeme predložiť na rokovanie Z KSK v roku 2010. V súčasnosti zabezpečujeme vysielanie našich folklórnych kolektívov a jednotlivcov do zahraničia podľa finančných možností regionálnych osvetových zariadení a odporúčame vyhovieť žiadostiam o dotácie smerovaných na tento účel. V roku 2008 bolo v záujme zlepšenia situácie vydaný metodický pokyn k zmene foriem oceňovania v súťažnom systéme záujmovo-umeleckej činnosti, kde sa jedným z motivačných nástrojov stala cena - prezentácia v zahraničí. Lepšia je situácia v cezhraničnej prezentácii, ktorá je aj ekonomicky menej náročná.

4.4.1.3. podporiť vybrané folklórne kolektívy, združenia a iné subjekty prostredníctvom regionálnych osvetových zariadení

Termín: 2008 – 2010

Plnenie: Úloha vyplynula z analýzy podmienok činnosti folklórnych súborov, pri ktorej bolo zistené, že aj najkvalitnejšie folklórne súbory a skupiny vyvíjajú svoju činnosť za nevyhovujúcich podmienok. Na základe uvedeného bol v koncepcii schválený harmonogram preberania umelecky najkvalitnejších kolektívov v regiónoch do organizačných štruktúr regionálnych osvetových zariadení. Vychádzali sme pri tom z pozitívneho príkladu Folklórneho súboru Zemplín, ako súčasti Zemplínskeho osvetového strediska v Michalovciach. Zastupiteľstvo KSK zohľadnilo finančné zabezpečenie opatrenia pri schvaľovaní svojich rozpočtov v odvetví kultúry na roky 2008 a 2009. Na tento účel bolo v rozpočte vyčlenených v roku 2008 - 2 mil. Sk (66.387,83,- €) a v roku 2009: 6.660,- € (200.639,16,-Sk). Následne mohol byť do organizačnej štruktúry Krajského osvetového strediska v Košiciach začlenený folklórny súbor Železiar (66.000,-€ t.j. 1988,316,-Sk), na rozpočet Gemerského osvetového strediska v Rožňave napojený folklórny súbor Haviar z Rožňavy a Dom remesiel v Krásnohorskej Dlhej Lúke.

4.4.1.4 zriadiť Kultúrne centrum Údolia Bodvy a Rudohoria v Moldave nad Bodvou

Termín: 2008

Plnenie: Kultúrne centrum bolo zriadené Uznesením Zastupiteľstva KSK č. 523/2008 dňom 1. 1. 2009. V záujme priblíženia regionálnej kultúry obyvateľstvu vidieka a v záujme zachovania a rozvoja TLK vo vidieckych mikroregiónoch okolia Košíc, bolo od 1. 1. 2009 zriadené zároveň Kultúrne centrum Abova v Bidovciach. Ťažisko činnosti oboch zariadení spočíva na starostlivosti o TLK a osvetovej činnosti vo vidieckom prostredí. Zo strany zriaďovateľa boli vytvorené všetky základné podmienky pre ich činnosť. Realizácia úlohy bola riešená transformáciou Krajského osvetového strediska Košice a navýšením rozpočtu KSK- odvetvia kultúry o vyše 50.000,- € (1. 506 300-Sk) .

Opatrenia 4.4.2. – kultúra

4.4.2.1 - zabezpečiť spracovanie projektov k bodu č. 4.4.1.2.: zriadenie Domu TLK KSK v Košiciach a zriadenie Dom TLK Gemer v Rožňave.

Termín: 2008 – 2010

Plnenie: Dom TLK KSK bude riešený návrhom transformácie Krajského osvetového strediska v Košiciach. V súčasnosti je spracovaný a do realizácie pripravený investičný projekt na vybudovanie Domu TLK v Rožňave. Jeho realizácia bude zabezpečená po vyhlásení vhodnej grantovej výzvy k regionálneho operačného programu.

4.4.2.2. - vydať nové zriaďovacie listiny pre dotknuté kultúrne zariadenia KSK

Termín: 2008

Plnenie: Zriaďovacie listiny pre všetky kultúrne zariadenia v zriaďovateľskej pôsobnosti boli vydané k 1. aprílu 2009. V obsahu ich poslania boli sformulované a zohľadnené úlohy z oblasti TLK a upravené organizačné štruktúry 2 zariadení a ich rozpočty.

4.4.2.3. - spracovať návrh systematického zlepšovania MTZ TLK na obdobie 2008 – 2015

Termín: 2008

Plnenie: Návrh systematického zlepšovania MTZ TLK je spracovaný:

- prioritne (podľa harmonogramu koncepcie) je riešené napájanie vybraných folklórnych kolektívov a subjektov na organizačné štruktúry regionálnych osvetových zariadení a ich rozpočty (FS Železiar, FZ Haviar, Dom remesiel v Krásnohorskej Dlhej Lúke)
- podpora žiadosti o dotácie v zmysle VZN KSK č. 3/2006 o poskytovaní dotácií
- v roku 2008 bolo zlepšenie stavu riešené formou oceňovania v krajskom systéme súťaží záujmovo-umeleckej činnosti (súčasť racionalizačných opatrení v systéme súťaží ZUČ v roku 2008)
- metodická pomoc aktérom siete TLK z úrovne regionálnych osvetových zariadení KSK pri spracovaní projektov na grantový systém MK SR (zlepšenie materiálneho a technického vybavenia kolektívov).

4.4.2.3. - zabezpečiť realizáciu prieskumu rómskeho folklóru v kraji

Termín: 2008 – 2009

Plnenie: Prieskum rómskeho folklóru tvorí súčasť komplexného prieskumu TLK v regiónoch KSK, ako aj výslednej štúdie realizovanej v roku 2008. Do konca roka 2009 bude spracovaná evidenčná databáza kolektívov a jednotlivcov, ktorú regionálne osvetové zariadenia zverejnia na web stránkach. V ďalšom období bude orientovaná zvýšená pozornosť poskytovaní metodické pomoci a vzdelávaniu rómskych folklórnych kolektívom formou tvorivých dielní.

4.4.2.4. - prijať opatrenia na oživenie národnostnej kultúry v južnej časti územia regiónu Rožňavy

Termín: 2008

Plnenie: Opatrenie je realizované. V roku 2008 bola dohodnutá spolupráca Gemerského osvetového strediska (ďalej len GOS Rožňava) v Rožňava s OV Csemadoku v Rožňave. Dohoda bude každoročne aktualizovaná o spoločnú realizáciu prioritných podujatí TLK. Od 1.1. 2009 bola organizačná štruktúra GOS v Rožňave upravená o zriadenie oddelenia pre kultúru národnostných menšín. Na podporu TLK v oblasti ľudových remesiel bola dohodnutá priama podpora a spolupráca strediska s Domom remesiel v Krásnohorskej Dlhej Lúke, s ktorým stredisko participuje na spoločných podujatiach (Pastierske dni, tvorivé dielne, jarmoky a tábory TLK). GOS Rožňava bude od roku 2009 participovať ako spoluorganizátor na zabezpečení Turniansko-gemerského festivalu.

4.4.2.5. – spracovať návrh na zriadenie Kultúrneho centra Údolia Bodvy a Rudohoria so sídlom v Moldave nad Bodvou

Termín: 2008

Plnenie: Návrh na zriadenie Kultúrneho centra Údolia Bodvy a Rudohoria v Moldave nad Bodvou (ďalej KCUBAR) bol spracovaný a do Z KSK predložený súbežne s návrhom na zriadenie Kultúrneho centra Abova (ďalej KCA) v Bidovciach, zrušením Hvezdárne v Medzeve (ako organizácie s právnou subjektivitou) a úpravou územnej pôsobnosti 4 dotknutých kultúrnych zariadení. Zastupiteľstvo KSK návrhy schválilo na rokovaní v októbri 2008, kultúrne centra vznikli od 1.1.2009. V tom termíne bola realizovaná aj zmena územnej pôsobnosti KOS Košice. Hvezdárň v Medzeve bola zrušená k 31. 12. 2008, jej pracoviska boli začlenené do organizačných štruktúr Gemerského osvetového strediska v Rožňave a Kultúrneho centra Údolia Bodvy a Rudohoria v Moldave nad Bodvou (s majetkom, pracovníkmi a rozpočtom).

4.4.2.6. – podporovať a usmerňovať činnosť Domov TLK v regiónoch kraja

Termín: 2008-2015

Plnenie: Dom TLK regionálneho významu v kraji nemáme. Po ich zriadení budú plniť poslanie v oblasti komplexnej starostlivosti o TLK. Túto činnosť v súčasnosti čiastočne manažérsky a koordinačne zabezpečujú pracovníci regionálnych osvetových stredísk pre úsek folklóru. Odbornú metodickú činnosť v oblasti folklóru a remesiel spravidla poskytujú v obmedzenej miere (na požiadanie, podľa finančných možností) folkloristi evidovaní v lektorskom zbore Krajského osvetového strediska v Košiciach. Etnografické pracoviská múzeí KSK, vzhľadom k absencii oddelení v dvoch múzeách a obmedzeným personálnym kapacitám v ďalších troch sa predmetnej činnosti venovali len vo výnimočných prípadoch. Úplne absentuje metodické usmerňovanie zriaďovateľov a prevádzkovateľov Domov TLK, izieb TLK a národopisných expozícií v mestách a obciach regiónov. V pôsobnosti samospráv miest a obcí, ako aj mimovládnych organizácií na území KSK evidujeme 47 objektov (domy, izby a expozície), v súčasnosti pripravujú zriadenie izby s expozíciou: Obec Pozdišovce – pamätná izba hrnčiarstva, Obec Budkovce – Dom tradícií a Obec Valaliky - Dom abovské kultúry. Na základe uvedeného považujeme za nevyhnutné a naliehavé zriadenie Centra TLK.

4.4.2.7. – na základe komparatívneho sociálno-psychologického prieskumu o príčinách a podmienkach tvorby a udržania kladného vzťahu k folklóru v Maďarsku a na Slovensku vypracovať štúdiu a jej výsledky zaviesť do praxe osvetových zariadení

Termín: 2010-2012

Plnenie: Úloha v termíne, zatiaľ hľadáme spracovateľa výskumu a vhodného partnera na maďarskej strane

Opatrenia 4.4.2.2. – školstvo

4.4.2.2.1. – podieľať sa na spracovaní a realizácii

a) projektu „Jednotná koncepcia výchovy a vzdelávania v oblasti TLK“

Termín: 2008- 2015

Plnenie: Úloha je zabezpečovaná z úrovne MK SR a MŠ SR. Po spracovaní celoštátneho koncepčného materiálu budú úlohy aplikované na podmienky kraja. Na realizácii opatrenia budeme spolupracovať s Metodicko-pedagogickým centrom v Košiciach.

b) transfer informácií z oblasti regionálnej histórie, literárnej tvorby do obsahu učiva

Termín: 2008-2015

Plnenie: Opatrenie sa začalo plniť zo strany inštitúcií Ministerstva školstva SR a škôl v zmysle nového Školského zákona. Školy majú právomoc dopĺňať a aktualizovať vlastivedné a dejepisné učivo o informácie z oblasti regionálnej histórie. Verejná knižnica Jána Bocatia v Košiciach a regionálne knižnice v zriaďovateľskej pôsobnosti KSK spracovali ponuky

služieb z úrovne oddelení regionálnej literatúry a regionálnych študovaní pre základné a stredné školy.

4.4.2.2.2. - prehodnotiť možnosti zriaďovania učebných odborov súvisiacich s TLK

Termín: každoročne

Plnenie: Realizuje sa. Odbor kultúry bude každoročne predkladať odboru školstva aktuálne návrhy odborov pre stredné odborné školy a umelecky orientované školy (remeselníci, textilné a odevné odvetvie, umenie – dramatické, hudobné, tanečné). V mesiaci marec 2009 bola vytvorená medzirezortná pracovná komisia (školstva a kultúry) a dohodnutý postup pre zabezpečenie úlohy na úrovni stredných škôl v zriaďovateľskej pôsobnosti KSK.

4.4.2.2.3. - spracovať návrh pre Ministerstvo školstva SR na zaradenie TLK do nepovinne voliteľných predmetov

Termín: 2008

Plnenie: – Úloha bola splnená, zaslaním návrhu a pripomienok k návrhu nového školského zákona a Koncepcie starostlivosti TLK v podmienkach SR. Časť problematiky zohľadňujú ustanovenia nového školského zákona.

Opatrenia 4423 - kultúrne zariadenia v zriaďovateľskej pôsobnosti KSK

a) regionálne osvetové zariadenia v zriaďovateľskej pôsobnosti KSK

4.4.2.3.1. – rozpracovať Koncepciu starostlivosti o TLK na podmienky regiónov

Termín: 2008

Plnenie: Koncepciu na vlastné podmienky rozpracovali všetky zariadenia kultúry, jej plnenie je sledované a hodnotené. Predkladané vyhodnotenie vychádza z ich písomných relácií. Prioritnou úlohou je zvýšenie komplexnej úrovne regionálnych folklórnych festivalov a slávností, ktoré bolo predmetom ich rokovaní so spoluorganizátormi, aktérmi a sponzormi.

4.4.2.3.2. – uskutočniť rokovania s operátormi siete TLK ku koordinácii, organizácii a spolufinancovaniu ťažiskových folklórnych podujatí

Termín: 2008

Plnenie: Regionálne osvetové strediska uskutočnili v II. polroku 2008 aktivity s operátormi a realizátormi siete TLK, kde ich informovali o schválení koncepcie, jej zámere, cieľoch, úlohách a opatreniach. Na základe požiadania regionálnych osvetových zariadení odbor kultúry Ú KSK inicioval poradu hlavných organizátorov a spoluorganizátorov ťažiskových podujatí v oblasti TLK začiatkom roka 2008 a 2009, na ktorých bola prerokovaná príprava a hodnotenie podujatí. V dôsledku uvedeného sa zlepšil komplex služieb, rozšíril okruh spoluorganizátorov, sprievodných aktivít a úroveň propagácie. V zmysle novej koncepcie je realizovaný Gemerský folklórny festival v Rejdovej, od roku 2009 zaradený do trvalo podporovaných podujatí KSK. Od roku 2008 pribudol Festival zahraničných Slovákov Dedovizeň v Slovenskom Novom Meste, ktorého hlavným organizátorom je Regionálne osvetové stredisko v Trebišove. V súčasnosti pracuje na koncepcii putovného folklórneho festivalu v regióne Údolia Bodvy a Rudohoria Kultúrne centrum Údolia Bodvy a Rudohoria v Moldave nad Bodvou a Krajské osvetové stredisko na založení mikroregionálneho folklórneho podujatia v súčinnosti s mikroregiónom obcí Ružín.

4.4.2.3.3. – zverejniť výsledky prieskumu o stave TLK v regiónoch KSK na internetových stránkach zariadení

Termín: 2008

Plnenie: Splnené zo strany Krajského osvetového strediska v Košiciach. V súčasnosti sa spracúvajú vybrané informácie o folklórnych kolektívoch, ktoré budú na stránkach všetkých regionálnych osvetových zariadení zverejnené do konca roku 2009

4.4.2.3.4. – aktualizovať krajský poradný a lektorský zbor pre folklór a zvážiť založenie folklórneho fóra

Termín: 2008

Plnenie: Lektorský zbor bol aktualizovaný, prehĺbenie spolupráce umožní zriadenie Centra TLK v Košiciach. Založenie folklórneho fóra doposiaľ folklórna obec neiniciovala.

4.4.2.3.5. – uzatvoriť dohody o spolupráci s vybranými folklórnymi kolektívami a združeniami v regiónoch

Termín: 2008 – 2012 - podľa harmonogramu

Plnenie: Opatrenie je plnené v zmysle harmonogramu.

Krajské osvetové stredisko Košice uzatvorilo dohodu s Folklórnym súborom Železiar v roku 2008, súbor bol začlenený do organizačnej štruktúry KOS. Gemerské osvetové stredisko v Rožňave uzatvorilo v roku 2009 dohody o spolupráci s Folklórnym súborom Haviar v Rožňave a Domom remesiel v Krásnohorskej Dlhej Lúke.

4.4.2.3.6. – posilniť spoluprácu so združeniami miest a obcí v mikroregiónoch kraja

Termín: 2008 – 2009

Plnenie: Regionálne osvetové zariadenia iniciovali stretnutia v mikroregiónoch. Najlepšie výsledky dosahuje Regionálne osvetové stredisko v Trebišove, ktoré je iniciátorom, členom a manažérom spoločného združenia pre produkt kultúrneho turizmu – „Tokajská vínná cesta“. Ako systematickú vnímame spoluprácu Zemplínskeho osvetového strediska v Michalovciach so Združením miest a obcí Sobrance, Krajského osvetového strediska Košice so Združením obcí Ružín, Kultúrneho centra Abova v Bidovciach s Olšavským a Kecerovským mikroregiónom. Nedarí sa zlepšiť spoluprácu Spišského osvetového strediska (ďalej len SOS) v Spišskej Novej Vsi so združením samospráv v Hnileckej doline. V roku 2008 spoločné stretnutie inicioval odbor kultúry, vzhľadom k tomu, že k zlepšeniu situácie nedošlo situáciu budeme riešiť s novým vedením Spišského osvetového strediska SNV do konca roka 2009. Dobrú spoluprácu má toto stredisko s mikroregionálnym združením Miloj v oblasti TLK a vidieckeho turizmu. Viac úsilia je potrebné rozvinúť pre spoluprácu Gemerského osvetového strediska Rožňava so združeniami miest a obcí v regióne Gemer.

4.4.2.3.7. – prijať opatrenia na zlepšenie starostlivosti o TLK národnostných menšín v regiónoch Sobrance, južný Gemer a Hnilecká dolina a venovať osobitnú pozornosť rozvoju tradičných podujatí TLK národnostných menšín v regiónoch KSK

Termín: 2008

Plnenie: Uskutočnili sa pracovné stretnutia so zástupcami uvedených mikroregiónov, prijaté opatrenia sa zatiaľ neprejavili v činnosti Spišského osvetového strediska v Spišskej Novej Vsi a jeho detašovaného pracoviska v Gelnici. Opatrenia na zlepšenie situácie boli so SOS Spišská Nová Ves prerokované pri rozbere činnosti za rok 2008 v mesiaci marec 2009. Činnosť v regióne Sobrance sa zlepšila, tradičný folklórny festival v Podhorodi organizuje obec v súčinnosti so Zemplínskym osvetovým strediskom Michalovce - detašované pracovisko v Sobranciach. Festival bol rozšírený o gastronomickú súťaž vo varení pirohov a v roku 2009 je na realizáciu poskytnutá aj dotácia KSK. Situácia v poskytovaní kultúrnych služieb a spolupráca s OV a MO Csemadok v Rožňave a na území južného Gemera sa zlepšila. Od 1. 1. 2009 bolo v organizačnej štruktúre Gemerského osvetového strediska v Rožňave vytvorený referát pre kultúru národnostných menšín, dohodnutá spolupráca na ťažiskových projektoch s OV Csemadokom a poskytnutá podpora Domu remesiel v Krásnohorskej Dlhej Lúke. Krajské osvetové stredisko v Košiciach spolupracuje s Klubom národnostných menšín v Košiciach.

4.4.2.3.8. – prijať opatrenia na zlepšenie situácie v oblasti ľudového rozprávania a ľudovej hudby

Termín: 2008

Plnenie: Spracované boli projekty na rozvoj žánru ľudového rozprávania, realizované školské a súťažné aktivity. Počet ľudových rozprávačov sa rozšíril v regiónoch Abov a Zemplín. V oblasti ľudovej hudby k zlepšeniu situácie nedošlo, preto bude tomuto úseku venovaná zvýšená pozornosť aj prostredníctvom škôl v zriaďovateľskej pôsobnosti KSK. Pozornosť rozvoju uvedených žánrov bude venovaná aj v ďalšom období.

4.4.2.3.9. – založiť medzinárodný festival zahraničných Slovákov

Termín: 2008

Plnenie: Opatrenie splnené. I. ročník Medzinárodného folklórneho festivalu „Dedovizeň“ sa uskutočnil v Slovenskom Novom Meste v roku 2008. 30. 4. – 1. 5. 2009 bol úspešne zorganizovaný II. ročník, pre ktorý obec napriek minuloročnej živelní pohrome pripravila optimálne podmienky. Festival má dobrú kultúrno-spoločenskú úroveň, komplexne zastúpené služby a bohaté sprievodné aktivity. V roku 2008 sa ho zúčastnili Slováci zo 4 krajín Európy, v roku 2009 z 3 krajín. Prezentovali tu folklór, remeslá a gastronómiu.

b) múzea v zriaďovateľskej pôsobnosti KSK

4.4.2.3.1. – zriaďovať referáty etnografie vo svojich organizačných štruktúrach

Termín: 2008 – 2009

Plnenie: Úloha nesplnená z dôvodu úpravy rozpočtu kultúry. Bude realizovaná po zlepšení finančnej situácie do roku 2015.

4.4.2.4.2. – doplniť plány výstavníckej činnosti o problematiku TLK

Termín: 2008 – 2015

Plnenie: Plány výstavníckej činnosti na roky 2008-2015 sú ročne aktualizované a dopĺňané. V roku 2008 Východoslovenské múzeum v Košiciach zrealizovalo výstavu o symboloch a vročeníach v ľudovej kultúre „AU(vý)T(v)OR neznámy“. V súčasnosti spracováva ideový zámer, scenár a výber exponátov pre inštalovanie novej národopisnej expozície v Účelovej historickej budove. Pribežne je zo strany Múzea Spiša v Spišskej Novej Vsi aktualizovaná národopisná expozícia v Smižanoch. Vlastivedné múzeum v Trebišove už 20 rokov každoročne realizuje výstavu veľkonočných kraslíc, spojenú s ukázkami a predajom, pribežne dopĺňa expozíciu drevorezby. Vzhľadom k zníženému rozpočtu na rok 2009 nové výstavy plánované nie sú.

4.4.2.4.3. – usmerňovať zriaďovateľov Domov TLK, Domov remesiel a Izieb TLK v mestách a obciach kraja

Termín: 2008 – 2015

Plnenie: Doposiaľ múzea túto činnosť nezabezpečovali. Nové zriaďovacie listiny múzeí zohľadňujú uvedenú požiadavku.

4.4.2.4.4. – usmerňovať kolektívy a organizácie folklóru pri budovaní a dopĺňaní krojového fondu, ako aj pri príprave zvykoslovných programov

Termín: 2008-2015

Plnenie: Opatrenie sa plní na základe individuálnych požiadaviek subjektov. Na úrovni odboru kultúry KSK sa etnografi Východoslovenského múzea v Košiciach zúčastňujú porád k príprave folklórnych slávností a festivalov regionálneho charakteru, ojedinelé aj špecifických podujatí (Valická paráda, Svätovánska noc).

4.4.2.4.5. – spolupracovať s ROS, verejnými knižnicami a rezortom školstva pri aktualizácii učebných osnov v oblasti regionálnej výchovy

Termín: 2008 – 2010

Plnenie: Múzeá úlohu plnia na základe požiadania. Regionálna výchova je realizovaná prostredníctvom návštev škôl v múzeu.

4.4.2.4.6. – popularizovať fakty a informácie regionálnej histórie

Termín: 2008 – 2015

Plnenie: Na účel propagácie a popularizácie sú využívané propagačné materiály múzeí, nové publikácie, aktualizované a nové výstavy a expozície. Účinnými formami sú živé podujatia organizované v rámci Dní múzeí, nočné prehliadky a iné. Kvalitatívne vyššiu úroveň dosiahneme realizáciou dramaturgického plánu Terra incognita- EHMK 2013

4.4.2.4.7. - podieľať sa na pestovaní národného a regionálneho povedomia, hrdosti na príslušnosť k rodisku, regiónu a vlasti

Termín: 2008 – 2015

Plnenie: Realizuje sa plnením základného poslania múzeí a pripravovaného projektu Terra incognita.

c) regionálne verejné knižnice v zriaďovateľskej pôsobnosti KSK

4.4.3.5.1. – oživiť činnosť oddelení regionálnej literatúry a v záujme dobudovania fondov realizovať zberateľské súťažné podujatia v oblasti slovesnej ľudovej tvorby

Termín: 2008 - 2009

Plnenie: Opatrenie je realizované z úrovne všetkých regionálnych knižníc v zriaďovateľskej pôsobnosti KSK. Zberateľské aktivity boli v roku 2008 vyhodnotené, v niektorých regiónoch oživené formou prezentačných podujatí za účasti autorov. V roku 2010 budú najlepšie práce z regiónov vydané formou zborníkov, ktoré sa stanú súčasťou fondov regionálnych oddelení knižníc. Knižnice prioritne budujú regionálne knižné fondy, tvoria komplexné informačné databanky o regiónoch, vrátane osobností a sprístupňujú ich čitateľom. Začiatkom roka 2009 bol realizovaný projekt rozšírenia a modernizácie oddelenia regionálnej literatúry a študovne vo Verejnej knižnici Jána Bocatia v Košiciach v rozpočtovom náklade 6.000 € (180.756,- Sk)

4.4.3.5.2. - podieľať sa s rezortom školstva a múzeami na aktualizácii obsahu učiva regionálnej výchovy

Termín: 2008 – 2010

Plnenie: Knižnice budú zastúpené v medzirezortnej komisii Ú KSK (školstva a kultúra), ktorá vypracuje postup pre zabezpečenie opatrenia. Regionálne knižnice spolupracujú so školami v oblasti regionálnej výchovy, na základe požiadaviek škôl pripravujú konkrétne materiály (osobností, udalostí, rešerše). Každoročne spracúvajú a vydávajú bibliografie regionálnej tvorby a regionálnych osobností. Gemerská knižnica P. Dobšinského v Rožňave spolupracuje s predmetovými komisiami ZŠ na príprave materiálov a dopĺňovaní učiva z regionálnej histórie, o významných osobnostiach a organizuje tvorivé aktivity pre verejnosť formou súťaží „Za krásami Slovenského krasu, Skvosty na Gotickej ceste“.

5. Odporúčania pre mimovládne organizácie a iné subjekty pôsobiace v záujmovo-umeleckej činnosti v oblasti ŤTK

Plnenie: Zástupcovia folklórnych kolektívov a jednotlivci boli o koncepcii, zámeroch a úlohách z nej vyplývajúcich informovaní na regionálnych aktívoch, pri iných pracovných stretnutiach a podujatiach i individuálne.